

Publicitātes foto

Auziņš Arnolds (pseidonīmi: A.Mangalis, Arnis Sumbris, Aldis Kūdra, dz. 1931 29 XI Dundagas pag. Mālejās) - rakstnieks, dzejnieks, dramaturgs, publicists.

Dzimis zemnieka ģim. Beidzis Dundagas vsk. 1950, LVU Filol. fak. 1955. 1954-1977 strād. laikr. „Pionieris” par lit. nodaļas vad. un atbildīgo sekretāru. 1977-1991 žurn. „Draugs” lit. nodaļas vad.. No 1959 Žurnālistu sav. biedrs, 1991 RS biedrs.

A.A. visa mūža garumā rakstījis dzeju. Īpaši nozīmīgs daiļrades devums ir bērnu dzejā. Pirmā publikācija – dzejolis bērniem „Maija prieki” laikr. „Pionieris” 1957.1.V. Izdoti vairāki bērnu dzejas krāj. „Smaids” (1967), „Brīnumpupa” (1970), „Griezies, vilciņ!” (1973), „Rabarbers” (1979).

Rakstījis dzeju pieaugušajiem – humoristisku un satīrisku dzejoļu krāj. „Robotu ieeļļošana” (1974), lirikas krājumi „Ticība” (1979), „Mākoņstūmēja grēksūdze” (1994), „Nepērc puķi, nāc tāpat!” (1996), „Rīga” (1999), dzejoļu krājums tāmnieku dialektā „Dundžiš” (2004), „Mans talismans” lirika (2004); „Krustceļi un neceļi” (2006).

Sarakstītas vairākas īsprozas grāmatas gan bērniem, gan pieaugušajiem. Prozu bērniem – tēlojumi „Mana ataudziņa” (1969), stāsti „Nesoliet man karaļvalsti” (1977), „Skola uzlidos debesīs” (2003). Proza pieaugušajiem – „Sātans un Zuze” (1993), „Gadījumi un negadījumi iz latviešu rakstnieku dzīves” (1993), „Varbūt pasmaidīsim” (1998), „Jautrie rakstnieki” (1999), „Dzejas dienu ēvergēlības” (2001), „Savieši un pravieši” (2002), „Neej uz savām bērēm” (2003), „Savieši un pravieši: anekdotes un spurainas domas” (2002), „Debesmanna ar pipariem” anekdotes (2005), „Pārdaugavas spogulī” (2005).

Tapušas vairākas dokumentālu aprakstu grāmatas „No tevis nešķiršos” (1984), „Pasaule sākas ar vārdu” (1984), aprakstu grām. „Ogles zīmējumi” (1974), „Leduskalna redzamā daļa” (1986), «Riteņi ripo» (1979), „No tevis nešķiršos” (1984), „Pasaule sākas ar vārdu” (1984), „Leduskalna neredzamā daļa” (1986). Kopā ar R.

Ādmīdiņu izveidotas 2 grām. par Latvijas prezidentiem „Četri diži zemgalieši” (J. Čakste, G. Zemgals, A. Kviešis, K. Ulmanis; 2000) un „Brīvās Latvijas prezidenti” (2003), „Ģenerālis Jānis Balodis” (2006), „Amatu noslēpumi” (2006).

Rakstījis arī vairākus romānus – biogr. rom. „Konstantīns Čakste” (2004), dok. Rom. „Gustavs Zemgals” (2006), „Naktstauriņš un krūms” (2006), „Vienu mākslu parādā” (2006), „Maldugunis” (2001).

„Par mani smejas, tātad – esmu” (2007). A.A. savā memuārliteratūrā jautri un ar humoru aicina iepazīties ar asprātīgi un intrigējoši izstāstītajām atmiņām par savu jaunību un darba gadiem grāmatā „Es dzīvoju priecīgi” (ar apakšvirsrakstu „Nerātņības mūža garumā”). Stāstot par sevi, autors precīzi zīmē pēckara padomju kultūras dzīves periodu līdz pat Atmodas sākumam, portretējot savus laikabiedrus – 20. gs. otrās puses ievērojamākos inteliģences pārstāvjus (O. Vācieti, R. Ezeru, I. Auziņu, G. Treimani u.c.). Līdzīgi kā izdotajos anekdošu krājumos autors piedāvā visai plašo sakrāto anekdotiski kuriozu, savdabīgu epizožu izklāstu. A. Auziņa memuāros pārlicecinoši atklājas arī paša lielā smējēja – literāta, kultūras darbinieka un ģimenes cilvēka – portrets.

A.A. bērnības atmiņu tēlojums „Labrīt, vakardiena!” (2012) aizved lasītāju pagājušā gadsimta 30. gados Kurzemē, Dundagas pusē, un nedaudz ietiecas arī svešo varu laikos. Stāsts piepulcējams latviešu literatūras bērnības atmiņu tēlojumu klasikai līdzās J. Jaunsudrabiņa, A. Brigaderes, Doku Ata, E. Birznieka-Upīša darbiem. Rakstnieks prot vienlaikus iepriecināt un aizkustināt ar sirsnīgu un godīgu attieksmi pret savas bērnības spilgtākajiem notikumiem, stāstot par tiem vienkārši, rotaļīgi, bez izskaistinājumiem un bez pārspilējumiem. Stāsta galvenās vērtības – tuvība dabai, gadalaiku ritums, darbi un tradīcijas, vēstures griežu pirmie iespaidi un bērna nerātņības un piedzīvojumi. Vēstījumu caurstrāvo labsirdīgs humors.

Rakstījis arī lugas lugas bērniem un pieaugušajiem. Bērniem – „Baļķis acī” (1972), „Nelāimes putns” (1976), „Vārtsargs un suņu zaglis” (1991), „Spoks pilī” (1991), „Pādīte” (iestud. 1992). Pieaugušajiem – viencēliena drāma „Mirusie sāk runāt” (1966).

Tapušas vairākas muzikālās izrādes „Vēl taure sauc” (iestud. 1981, komp. J. Kaijaks), „Lai es reibonī” (iestud. 1997, pēc R. Blaumaņa lugas „Ļaunais gars”, komp. A. Jansons), „Čaukstenes” (pēc A. Brigaderes lugas, kopā ar O. Šalkoni, komp. E. Īgenberga; iestud. 1997).

Iestudētās raidlugas bērniem un pieaugušajiem. Bērniem – „Kā ods par ziloni tapa” (1983), „Noslēpumainais dārzs” (1989, pēc F. Hodžsones Bērnetas), „Dāvana Ziemassvētku vecītim” (1991, kopā ar A. Miglu). Pieaugušajiem – „Parādnieki” (1972), „Sniegu meita” (1980, pēc Dž. Londona), „Atmodini zemi!” (1991), „Visgudrākā” (1991), „Circenis karstos pelnos” (1994), „Vienu skūpstu parādā” (1994), „Vienpadsmitais bauslis” (1999).

Izdota lugu izlase skolu pašdarbības teātriem „Spoks pilī” (2000). Tulk. E. Braginska lugu „Istaba” (iestudēta 1985).

Lit.: A.Ločmelis Kad kolēģis ir Arnolds Auziņš. Karogs, 1981, 11; Romāne M. Par autoru viņa piecpadsmitās grāmatas ceļā. Jaunās Grām., 1986; Auziņš A. Nelabojama optimisma gājums. Bērnu

rakstnieki stāsta par sevi. R., 1998; Skromule S. Arnolds Auziņš. Talsu novada literāti. Talsi, 1998; Radoša laimes spēle [Auziņš Arnolds - Matīšai Kristīnei]. NRA, 1998, 20.XI, pielik. "Tālrāde. Tāldzirde")*. Latvija 1998

Anda Kuduma, 2016

Foto no personīgā arhīva

Balama Vita (1955. 22.X Jelgavā) – dzejniece.

Pabeigusi Jelgavas 4. vidusskolu, Latvijas Valsts universitātes Svešvalodu fakultāti angļu valodas filoloģijas specialitātē (1979) un Maskavas Svešvalodu institūtu (1986).

Strādājusi par angļu valodas skolotāju Jelgavas 4. vidusskolā, Latvijas Lauksaimniecības universitātē un par audzinātāju, vēlāk par vadītāju bērnudārzā “Rotaļa” Jelgavā. Strādā Ventspils Augstskolā, ir Tulkošanas studiju fakultātes docente, pedagogijas zinātņu doktore.

Dzeju sākusi rakstīt jau skolas laikā, pateicoties savai klases audzinātājai un latviešu valodas skolotājai Ritai Lācei.

Pirmais dzejoļu krājums “Tālums... Tuvums...” izdots 2005. Otrā krājuma “Mani gadalaiki” iznākšana saskaņota ar promocijas darba aizstāvēšanu 2007. Top trešais dzejoļu krājums “Pieskāriens”. V. B.: “Dzeja parasti top visneiedomājamākajās vietās un laikā – studentiem rakstot ieskaites vai eksāmena darbus, konferenču lasījumu laikā, koncerta laikā, ceļojumos, gan vienkārši pastaigu laikā gar jūru Ventspilī.”

V. B. raksta par cilvēku savstarpējām attiecībām – mīlestību, piedošanu un nepiedošanu – galvenokārt skumjās, melanholiskās noskaņās; daudz izmanto dabas tēlus. Iedvesmu dzejniece rod dabā un cilvēkos, tāpēc sarakstīti daudzi veltījuma dzejoļi. Vairāki dzejoļi ir komponēti.

V. B. dzīves moto: “Nav vārda “nevaru”, ir tikai “negribu”.”

Sigita Ignatjeva (2016)

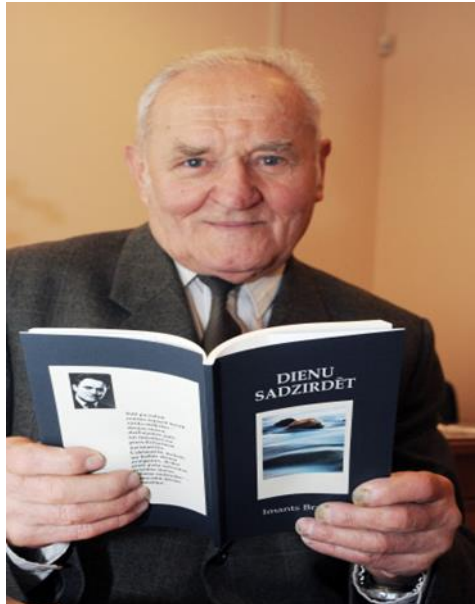

Foto no personīgā arhīva

Imants Brancis – (dzimis 1932 I IX Kalētos - 2014 28 V Liepājā) – dzejnieks, publicists.

Dzimis zemnieku ģimenē. Beidzis neklātienes vidusskolu Liepājā, Rīgas Politehniskā Institutā Liepājas neklātienes fakultāti un 1968 Vissavienības neklātienes Politehnisko institūtu ar inženiera metalurga kvalifikāciju.

1949-1985 strādājis rūpnīcā „Sarkanais metalurģis”, bijis maiņas vadītājs, ražošanas meistars. 80 gados rakstījis žurnālam „Zinātne un Tehnika” par tēraudliešanu, dažāda rakstura korespondences laikrakstiem „Komunists”, „Cīņa” un „Padomju Jaunatne”. 1994-2000 laikraksta „Kurzemes Ekspresis” korespondents. 1981-2002 Liepājas Tūrisma biroja ārštata ekskursiju vadītājs pa Liepāju, Latviju un A.Puškina vietām Krievijā. No 1996 „Optimistu pulka” dalībnieks. Nodarbojies ar svarcelšanu, ieguvis 1. sporta klasi.

No 2001 nopietni pievērsies dzejas rakstīšanai, iesaistījies Liepājas un rajona literātu un mūziķu biedrības „Helikons” darbībā. Dzeju un tēlojumus publicējis žurnālā „Helikons”, publicējis Lejaskurzemes dzejnieku kopkrājumā „Vētru strīpa” (2001), Liepājas pilsētas un novada literātu dzejas almanahā „Krizdoļu ķocis” (2004), dzejoļu kopkrājumā bērniem „Interesanti lasāmpanti” (2007), kristīgajos krājumos „Dievs, gribu Tev skanēt...” (2008), „Kāp Mīlestības kalnā” (2010), „Kristus gaismas mirdzumā” (2011), daudzvalodu dzejas almanahā „Baltijas vējš” (2010).

Izdoti divi oriģināldzejas krājumi – „Rudens atspulgi” (2010) un „Dienu sadzirdēt” (2012).

I.B. dzejas pamattēma ir dabas apcere, visvairāk dzejoļu ir par jūru un dzimto Lejaskurzemes pusi. Daba ir gan centrālā dzejas tēma, gan visaptverošs dzejas tēls. Dzejā apcerēti dažādi gadalaiki, visvairāk jūtamas rudenīgas noskaņas, kas sasaucas ar autora paša izjūtām par nodzīvoto mūžu, un tā izskaņu, mīlestību, laika ritējumu. Dominē dzejoļi par rudeni, taču netrūkst arī pavasarīgās noskaņās rakstītu rindu. Saulgrieži – Lieldienas un Ziemassvētki – dzejā apcerēti gan kā dabas atmodas ritmi,

gan kā cilvēka ticības un garīgas pilnveides apliecinājums. Mākslinieciskais redzējums I.B. dzejā krājumos tematiski atkārtojas. Autora dabas tēlojums ir tieši tverams, neraisot plašākas poētiskās asociācijas. Autors raksta tradicionāli atskaņotus dzejas pantus, kas balstīti stabilā pantmēra izjūtā, kas veido precīzu atskaņu sistēmu.

Lit.: E.Tauriņš E. Imanta Branča piemiņai. Helikons, 2014, 2/30. sept.

Anda Kuduma, 2016

Monvīds Cīrulis (dzimis 1938 16 III Liepājā – miris 2044 6 VII Liepājā, apbedīts Liepājas Dienvidu kapsētā) – dzejnieks, kultūras darbinieks, bibliogrāfs.

Beidzis Liepājas E. Melngaiļa Mūzikas vidusskolu, studējis režiju Latvijas Valsts konservatorijā.

1964-1968 strādājis Liepājas teātrī kā rež. N.Mūrnieka asistents, spēlējis arī nelielas lomiņas. Strādājis Liepājas E.Melngaiļa Mūzikas vidusskolā, arī Liepājas V. Lāča pedagoģiskajā institūtā par klavierskolotāju. Strādājis vairākās Liepājas bibliotēkās – Tosmares Kuģu remonta rūpnīcas bibliotēkā, Liepājas Zinātniskajā bibliotēkā, visilgāk – 1993-2000 Jaunliepājas bibliotēkā (vad. I.Auza). Uzturējis sakarus ar Liepājas un rajona literātiem, regulāri sazinājies un pēc iespējas ticis ar trimdas autoriem. Tuvas un draudzīgas attiecības bijušas ar dzejniekiem M.Čaklo, E. Tauriņu. Bijis draugs ar grāmatu kolekcionāriem.

M.C. ir humanitārajā jomā vispusīgi izglītota, erudīta personība ar ļoti plašām zināšanām vēsturē, kultūrā, literatūrā un teātra mākslā, dziļu interesi par dažādām reliģiski filozofiskajām sistēmām, īpaši islama literatūras filozofiju un poētiku. Kā bibliotēkas darbinieks augstu vērtēts savu dziļo un plašo bibliogrāfisko zināšanu dēļ. Dzeju publicē kopš 1971 gan Liepājas pilsētas un rajona laikrakstos „Komunisti” (tagad „Kurzemes Vārds”) un „Leņina ceļš” (tagad „Kursas laiks”), arī Latvijas periodiskajos izdevumos „Literatūra un Māksla”, „Padomju Jaunatne”, žurnālā „Liesma” u.c. Dzeja publicēta jauno autoru kopkrājumā „Acis” (1978). Izdota oriģināldzejas grāmata „Naktsdiena” (1999) ar mākslinieka V.Ziediņa ilustrācijām.

M.C. ir savdabīgs, savrups un īsti nenovērtēts dzejas talants, smalks estēts un ar garīgumu un smalku pasaules uztveri apveltīts sava ceļa gājējs. Viņa dzeja izceļas ar muzikalitāti, kas jūtams ne tikai dzejas fonētiskajā organizācijā, bet arī dzejoļu kompozīcijā. Dzejas galvenie motīvi aptver cilvēka dzīves visplašāko pārdzīvojumu spektru, eksistenciālo jautājumu dziļumu, iezīmē cilvēka dzīves fiziskās un garīgās dimensijas krustpunktus. Savdabīgs pasaules tvērumš, kas balstīts savdabīgos poētiski piesātinātos salīdzinājumos un simboliskās paralēlēs. Dzejas emocionālā pārdzīvojuma amplitūda ir visai plaša – no dziļām skumjām un nepiepildītu ilgu un mīlestības sāpēm līdz patiesam un gaišam priekam. Rakstījis veltījumdzejoļus, piem., M. Ķempei, M. Kromai, F. G. Lorkam u.c.

Lit.: Gūtmanis O. Monvidam Cīrulim aizejot. Helikons Nr.3 (2004, sept.), 50.-52.lpp.; Čaklais, M. Laiks dancot alkas, laiks ilgas diet..Profesionālis un ziedlapiņas. Rīga : Liesma, 1985, 87.-90.lpp.

Anda Kuduma, 2016

Foto no Rakstniecības, teātra un mūzikas muzeja fondiem

Anna Dagda (īst. v. Olga Veronika Taube; 1915 22 I Aizputē – 1996 27 II Stokholmā, Zviedrijā; kremēta Stokholmas Meža kapu kapličā 1996 27 III, apbedīta 8 IX Ceraukstes Plūdoņa kapos) – dzejniece, literatūrkritiķe.

Dzimusi skolotāja Antona Taubes un viņa sievas Emīlijas (dzim. Ērgles) ģimenē. Tēvs beidzis Kuldīgas skolotāju semināru, bijis skolotājs Aizputē. 1915-20 ģimene dodas bēgļu gaitās uz Krieviju. Pēc atgriešanās Latvijā dzīvo Ventspilī.

A.D. mācījusies Ventspils 1. pamatskolā un ģimnāzijā (1921-31), studējusi LU filoloģiju (1931-42). 1936-44 strādā par arhivāri, kā arī par mašīnrakstītāju, korektori, lektori apgādā „Valters un Rapa”, Valsts apgādniecības un poligrāfijas uzņēmumu pārvaldē, apgādā „Latvju grāmata” par arhivāri, korektori un lektori. 1933 iestājas Latvijas Universitātes studenšu biedrībā-vienībā „Ausma” un tās idejām un centieniem – zinātnei, darbam, skaidrībai, brīvībai, tēvzemei – ir uzticīga visu mūžu.

Kopš 1944 trimdā Zviedrijā, kur sākumā strādā bēgļu nometnes administrācijā. 1946-1975 - Stokholmas Ielu dzelzceļu un metro personālbijā. 1975 priekšlaicīgi aiziet pensijā. Vairākkārt padomju gados ciemojusies Latvijā (1966, 1967, 1968, 1969, 1971, 1976).

Rakstījusi literatūrkritikas un recenzijas. 1935 laikrakstā „Students” pirmā publikācija – kritiska apcere „Mazas piezīmes par Jāni Ezeriņu”, 1936 laikrakstā Latvija publicēta recenzija par P.Ērmaņa grāmatu „Paziņu portreti”. Ar pseidonīmu Olga Rūsa publicējusi tikai vienu recenziju – par J.Sudrabkalna miniatūrkrājumu „Viena bezdelīga”. Recenzijas rakstītas par daudzu latviešu literātu sacerējumiem – A.Čaka, P.Rozīša, V.Cedriņa, Z.Lazdas, A.Niedras u.c. A. D. recenzijās un apcerēs (galvenokārt par dzeju) akcentētas formas un stila savdabības, autora mākslinieciskais rokraksts aplūkots novatorisma aspektā, noraidot klišejismu un epigonismu.

Pirmais dzejolis „Zāle” publicēts žurnālā „Latvju Mēnešraksts” 1942 (12.nr.). Arī Zviedrijā turpina publicēt dzeju un recenzijas žurnālos „Ceļa Zīmes” un „Daugava”, laikrakstos „Latvju Vārds” un „Latvju Ziņas”. 1950 iznāk A.D. dzejas krājums „Līdzības”, pēc kura iznākšanas A.D. vairs dzeju npublicē. A.D. dzejā klasiskā formā tēloti lepnas, spēcīgām jūtām apveltītas un smalkjūtīgas personības intīmie pārdzīvojumi un dramatisms, saskaroties ar laikmeta nacionālo traģiku, cilvēku atsvešinātību un vientulību. A.D. turpina veidot latviešu sakrālās dzejas telpu, meklē pasaules sakarību formulas, tēlus un veidolus. Dzejā veiksmīgi apvienojas emocionāli sakāpināts pārdzīvojums ar intelektuāliem meklējumiem. Tēlainībā atklājas latviskās ainavas klātbūtne. Pēc 1950 periodikā vairs tikai dažas dzejoļu publikācijas, plašāka kopa antoloģijā „Dzejas un sejas” (1962).

1996 krājums „Līdzības” iznāk arī Latvijā. Par dzejnieces ietaupījumiem izveidots Annas Dagdas fonds, kas atbalsta latviešu dzejnieku otro dzeju krājumu izdošanu Latvijā.

2001-2005 iznāk A.D. „Raksti” 2 sējumos. 1.sēj. ir A.D. npublicētā un presē publicētā dzeja, krājums „Līdzības”, proza, kritika, kā arī kā arī laikabiedru atmiņas un literatūras pētnieku apceres par dzejnieci. „Rakstu” 2. sējumā ir apkopotas viņas vēstules, kā arī 1. sējumā npublicētā dzeja – tie 30. gadu dzejoļi, kuru oriģināli bija glabājušies pie prof. V. Vecgrāvja un tikai nesen nodoti publicēšanai. A. D. vēstules, kas rakstītas Latvijā (1932–1944) un Zviedrijā (1945–1993), kas sniedz padziļinātu ieskatu dzejnieces tapšanā, attieksmē pret mākslu, intensīvajā dvēseles dzīvē, kā arī nepastarpinātu liecību par savu laiku, par tās latviešu inteliģences paaudzes drāmu, kas divu okupāciju rezultātā kļuva par trimdiniekiem.

Lit.: L. Vecgrāvis V. [Ievads A. Dagdas dzejoļu kopai] // Jaunās Grām., 1989, 6.; Kubuliņa A. Caur līdzībām pie kodola / Dagda A. Līdzības. R., 1996; Vecgrāvis V. Anna Dagda. Karogs, 1996, 5; Indrāne I. Starp jums palikt un būt... Karogs, 1996, 11 / Latvija 1996; Lasmane V. Manis redzētais un saprastais Annas Dagdas dzīves gājumā / Dagda A. Raksti. R., 2001. 1.sēj.; Kalniņa I. Dziļumu dzejniece Anna Dagda / Dagda A. Raksti. R., 2001. 1.sēj.; Veidmane R. Neatminētā mīkla. Karogs, 2002, 2; I.Jansone. Stāsti par dzeju // Karogs, 1998, 10

Anda Kuduma, 2016

Foto no personīgā arhīva

Dzintars Normunds (1971. 25.I Kuldīgā) – dzejnieks un prozaiķis.

Beidzis Kuldīgas 3. vidusskolu (1989), Liepājas Pedagoģisko augstskolu latviešu valodas un literatūras skolotāja specialitātē (1994). Ieguvis ‘filoloģijas doktora grādu valodniecībā (2014). Kopš 1993 strādā Liepājas Valsts 1. ģimnāzijā par latviešu valodas un literatūras skolotāju. Mācību uzdevumu krājumu autors. N. D. aizraušanās – kordziedāšana.

Viens dzejoļu krājums – “Ziedoņlaiks” (2015). Dzeja un īsproza (pasakas) publicēta arī laikrakstos “Kurzemes Vārds” un “Izglītība un Kultūra”, dzeja – Kurzemes dzejas almanahā “Krizdoļu ķocis” (2014) un Liepājas Universitātes studentu dzejas un īsprozas krājumā “Taureņu desants” (2010).

Par N. D. iedvesmas avotu kalpo gan cilvēki, gan daba. Dzejoļos pamatā dabas motīvi visā to daudzveidībā – dabas parādības, flora un fauna (īpaši putni), dabas cikli un ritmi. Krājumā “Ziedoņlaiks” lasītājs tiek izvadīts cauri visiem gadalaikiem, no pavasara līdz ziemei, bet dzejoļu pamatnoskaņa paliek nemainīga – gaišums, neskatoties uz bieži piesaukto tumsu, cerība, ilgas un ideālista pārliecība par labā un skaistā dominanti gan dzejas tēlos, gan idejās. N. D. dzejā daudz veltījumu Liepājai, Kurzemes dabas motīvu.

Sigita Ignatjeva (2016)

Publicitātes foto

Silvija Ģibiete (dzim. Čaibe, 1949 27 I Rīgā) – tulkotāja, redaktore.

Dzimumi Grīziņkalnā, strādnieku ģimenē. Vīrs – Ēriks Ģibietis, strādājis Liepājas Metalurgā, meita – Lāsma Ģibiete-Gaitniece, lektore, publiciste, daudzu ceļojumu un kultūrvēsturiskiem notikumiem veltītu rakstu autore, ceļojumu aprakstu grāmatas autore.

1964 absolvējusi Rīgas 3.vsk. Mācījusies klasē ar padziļinātu svešvalodu apguvi, apgusi angļu val., vācu val. sākusi mācīties tikai 16 gadu vecumā Skolotāju nama vācu valodasursos. Tulkotājas darbs ir sapnis no bērnības. 1967-1972 studējusi Latvijas Valsts universitātes svešvalodu fakultātes Vācu valodas nodaļā. Īpaša loma intereses par ārzemju literatūru un tās tulkošanu veidošanai ir pasniedzējiem R. Darvinai un V. Biseniekam.

No 1972 līdz 1992 bijusi Liepājas 5.vidusskolas vācu valodas skolotāja. No 1992 līdz 2008 strādājusi par Liepājas muzeja speciālisti. Strādājot muzejā pārtulkojusi vairāk kā 10 ar Liepājas un Latvijas vēsturi saistītu grāmatu.

1982 laikrakstā „Literatūra un Māksla” publicēts pirmais tulkojums. Pavisam laikrakstos un žurnālos aptuveni simts publikāciju, izdotas aptuveni 50 tulkotās grāmatas, galvenokārt daiļliteratūra. Tulkotas gan grāmatas bērniem, gan kriminālromāni pieaugušajiem, gan speciālā literatūra. Dažādās izdevniecībās veikusi arī literārās redaktors un korektors pienākumus. Pirmais literārā darba tulkojums ir Gerda Fuksa „Vīrietis visam mūžam”.

Nozīmīgākie daiļliteratūras tulkojumi. Starp ir savdabīgais mūsdienu vācu rakstnieka Tomija Baiera erotiski psiholoģiskais kriminālromāns/grēksūdze „Akvārijs” (latv. val. 2006; Thommie Bayer „Aquarium”, 2002). Tas ir astotais T.B. romāns, kas skarbi un precīzi, ar krietnu devu ironijas vēsta par mūsdienu modernā cilvēka problēmu kompleksu, kam pamatā pašprietiekamība un vientulība.

Viens no spožākajiem ir vācu rakstnieka un akadēmiķa V.G. Zēbalda) romāna „Austerlics” (latv.val. 2007; (Winfred Georg Sebald „Austerlitz”, 2001) tulkojums, kas ir sarežģīts sacerējums kā žanra, tā saturā, atklājot 20.gs. Eiropas vēstures notikumus filozofiskā aspektā. Tā ir savdabīga hibrīdliteratūra – daļēji romāns, daļēji memuāri, daļēji ceļojuma apraksts, kas, pēc autora domām, visprecīzāk atspoguļo atbalsis pēc

tragēdijas, kas figurē viņa romānos – holokausta, savdabīgs zudušā laika meklējumu stāsts. S.Ģ. iekļauta vācu tulkotājas Adas Vigliani Turīnā (Itālijā) izveidotajā tulkotāju – Zēbalda darbu tulkotāju reģistrā, kur atrodami 30 tulkotāju vārdi no visas pasaules. 2009 piedalījies vācu literatūras tulkotāju vasaras akadēmijā literatūras kolokvijā Berlīnē, kas pulcējis labākos vācu valodas speciālistus no 15 valstīm.

Pašai tulkotājai svarīgi divi iemīļotā vācu rakstnieka E.M.Remarka biogrāfisko versiju tulkojumi – Rutas Martones „Mans draugs Bonijs. Atmiņas par Ērihu Mariju Remarku (latv. val. 1998; Ruth Marton „Mein Freund Boni”, 1993) un Vilhelma fon Šternburga romāns „It kā viss būtu pēdējoreiz. E. M. Remarka biogrāfija” (latv. val. 2010; Wilhelm Freiherr Speck von Sternburg „Als wäre alles das letzte Mal“. Erich Maria Remarque; eine Biographie”, 2000), kā arī bērniem veltīto grāmatu tulkojumi, piem., A. Šteinhēfela detektīva „Riko, Oskars un dziļākās ēnas” (2012; Andreas Steinhöfel „Rico, Oskar und die Tieferschatten”, 2008) tulkojums. Tulkoti arī vairāki Kornēlijas Funkes (Cornelia Funke) stāstu turpinājumi – „Spoku mednieki ledus aukstumā” (2004), „Spoku mednieki uguns karstumā” (2005), „Spoku mednieki šausmu pilī” (2006) u.c.

S.Ģ. vācu valodā tulkojusi Liepājas dzejnieka M. Zihmaņa dzejas grāmatu „Sibirischer Hardrock/Sibīrijas smagais roks” (2009), kas atspoguļo izsūtījumā pavadīto laiku.

S.Ģ. līdzdarbojusies vairāku mācību līdzekļa tapšanā. 2010 ungāru val. izdots vēstures māc. līdz., kas domāts ungāru studentiem Latvijas vēstures apguvei „Uz mūžu zaudētā dzimtene”, tas sākotnēji tapis vācu val. – „1939. gads Latvijā un Liepājā”. 2013 izdots mācību līdzeklis angļu val. apguvei – „Angļu valodas minikurss. Runā angļiski jau pēc 5 stundām!” (sast. Katja Halda).

Kopš 2008 ir Latvijas Rakstnieku savienības (LRS) biedre. 2011 saņēmusi Liepājas domes priekšsēdētāja Pateicības rakstu. 2016 ieguvusi „Novada valodnieka” goda nosaukumu.

Lit.: Migla A. Silvija Ģibiete jubileju sagaida, tulkojot. <http://www.irliepaja.lv/lv/raksti/kultura/silvija-gibiete-jubileju-sagaida-tulkojot/>; Veidmane E. Silvija Ģibiete: „Paviršība ir laikmeta iezīme”. <http://nra.lv/kultura/personibas/166168-silvija-gibiete-pavirsiba-ir-laikmeta-iezime.htm>

Anda Kuduma, 2016

Foto no personīgā arhīva

Anatols Imermanis (dzimis 1914 18 XI Maskavā – miris 1998 13 XI Rīgā) – dzejnieks, prozaiķis, mākslinieks.

Dzimis Krievijā Pirmā pasaules kara bēgļu laikā turīgā Liepājas ebreju ģimenē. 1919 ģimene atgriežas Latvijā.

1931 absolvējis Liepājas pilsētas ģimnāziju. 1932-1934 mācījies Rīgas Angļu valodas institūtā, līdztekus arī Tautas augstskolas literatūras un žurnālistikas studijā. Pirmā publikācija – dzejolis „Izpārdošana” Rīgas Tautas augstskolas žurnālā „RTA”. Strādājis gadījuma darbus. 1933 iesaistījies pretvalstiskā komunistiskās pagrīdes darbībā, ticis apcietināts un notiesāts. 1934-1937 apcietinājumā rakstījis dzejoļus, daži ievietoti žurn. „Sarkanā Palīdzība”, „Brīvā Jaunatne”. 1937-39 dienējis Latvijas armijas darba komandā Daugavpilī. 1940-41 strādājis Biogrāfiskajā arhīvā, dažādās iestādēs un periodiskajos izdevumos un redakcijās. 1941 žurnālists un tehniskais redaktors žurnālā „Radiovilnis”, vēlāk atbildīgais sekretārs, laikraksta „Proletarskaja pravda” speckorespondents. 2. pasaules kara laikā cīnījies Sarkanajā armijā pie Maskavas, Staraja Rusas, 1943-44 darbojies latviešu frontes laikr. „Latviešu Strēlnieks” un „Par Padomju Latviju”. 1945 strādā Rīgā Radiokomitejā par lit. raidījumu galvenā red. vietnieku. Kopš 1946 strādā lit. darbu. RS biedrs no 1945.

Sarakstījis vairākas dzejas un poēmu krājumus – „Pie Daugavas” (1947), „Pilsēta pie jūras” (1951), „Kur visi kuģi satiksies” (1953), „Zvaigžņu stundā” (1959), „Kamēr sirds vēl sit...” (1959, 4 poēmas), „Šonakt mierīgas tikai zvaigznes” (1961), „Lirika” (1964), „Atzīšanas koks” (1974), „Saruna ar V. van Gogu u.c.” (1976), „Paleta” (1979), „Molberts” (1981), „Dzīļu noreibums” (1984) u.c. Pēdējos trīs krājumos ievietotas autora gleznu reprodukcijas. Rakstījis dzejoļus arī krievu un vācu valodā. Krievu val. izdotas 5 dzejoļu grāmatas. Dzejā pievēršies pilsētas tematikai, mīlestībai, radoša cilvēka sūtībai. Mīlas dzeju caurstrāvo erotiskas notis.

Rakstījis arī prozu. Kopā ar G. Cīruli sarakstījis pirmos piedzīvojumu un kriminālžanra prozas darbus latv. pēckara literatūrā: „Parole USSR” (1950), „Dzīvoklis bez numura” (1952), „Biedrs mauzeris” (1960), „Tobago” maina kursu” (1961) u.c., no kuriem daži ekranizēti. Sar. piedzīvojumu romānus „Pavadonis met ēnu” (1964),

„Viesnīcas „Holivuda” rēgi” (1970), „Nāve zem lietussarga” (1982), „Sarkanais obelisks” (1-2, 1992), „Mantojums no Amerikas” (1994), „Misija Limā” (1994), „Viesnīcas „Aizsaule” spoki” (1995) u.c. Sērijā „Dzīvesstāsts un...” iznākusi grām. „Dzīvesstāsts un 33 jauni dzejoļi par mīlestību un nemīlestību” (1997). Izdoti A.I. memoriāri „Pieci aresti un piecas plikavas” (2002). Atdzejojis no vācu un krievu valodas. Sast. un atdzejojis J. Behera dzejoļu izlasi „Dzejnieka testaments” (1961).

Rakstījis scenārijus vairākām Rīgas kinostudijas mākslas filmām – „„Tobago” maina kursu” (1965), „„24-25” neatgriežas” (1968) u.c.

Izdota A.I. „Izlase” 2 sēj. (1990). Kopskaitā izdotas vairāk nekā 100 grāmatas dažādās valodās.

A.I. arī gleznojis, kaut akadēmisko gleznošanu nekur nav mācījies. Gleznas atzinīgi novērtējis J. Pauļuks. Sarīkotas vairākas izstādes. Viņa gleznas ir pilnas ekspresijas, emociju un noskaņu. Arī ar dzejnieku Hariju Heisleru Rakstnieku namā sarīkota gleznu izstāde un reizē atraktīvs pasākums ar abu autoru piedalīšanos.

1994 nodibināts A. I. Memoriālais fonds (pats piedalījies tā dibināšanā), līdzekļi, kas iegūstami no pārdotajām gleznām, domāti jauno mākslinieku izglītošanai, A.I. dzīvoklis Rīgā Pērnavas ielā 44-27 saglabājams kā memoriālais muzejs un radošā telpa māksliniekiem.

Lit.: L. Vējāns A. Ievadam. No: Imermanis A. Lirika. R., 1964; Veidemane R. Degošais zaļums? Baltā tumsa? No: Karogs, 1989, 11; Cigārs, kas piesūcies ar sviedriem: (Saruna ar A.I.) / Pierakst. J.Laksovs. Labrīt, 1994, 18.-19.II; Čaklais M. No dzīles noreibis Anatols. No: Imermanis A. Pieci aresti un piecas plikavas. R., 2002

Anda Kuduma, 2016

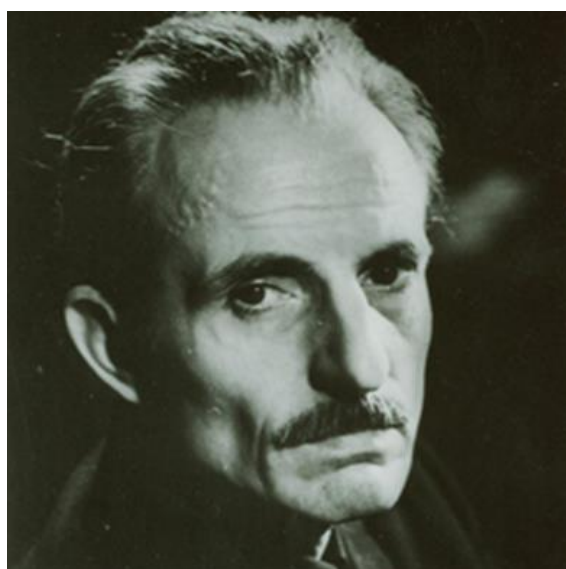

Foto no Rakstniecības, teātra un mūzikas muzeja fondiem

Viktors Lagzdīns (dzimis 1926 28 VIII Rīgā – miris 2008 22 X Rīgā) – prozaīķis.

Dzimis inženiera un skolotājas ģimenē. 1931 ar māti pārcēlies uz dzīvi Liepājā.

1933 mācījies Liepājas vācu pamatskolas sagatavošanas klasē, 1934 uzsācis mācības Blaumaņa pamatskolā, ko beidzis 1940. No 1940 līdz 1944 mācības Liepājas ģimnāzijā, kuras nepabeidz, 1944 jūlija beigās mobilizēts Latviešu leģiona 15. divīzijā. Pēc neilga Karostā pavadīta laika 15. divīzija nosūtīta uz Poliju, septembrī V.L. artilēristu sastāvā aizsūtīts apmācībās uz Čehoslovākiju. Otrajam pasaules karam beidzoties, nokļuvis padomju zonā, Austrumprūsijā mobilizēts sarkanarmijā. 1944 novembrī caur Kauņu atgriezies Rīgā.

Liepājā 1946 sākumā sācis strādāt Liepājas enerģorajona tehniskajā daļā par rasētāju, vēlāk par tehniķi. 1946 iestājies Liepājas Pedagoģiskās skolas pēdējā klasē, to pabeidz 1947 pavasarī (ar izcilību).

1947 pārceļas darbā uz Aizputes apriņķa Dzērves – Cīravas septiņgadīgo skolu, kur līdz 1952 pavasarim strādā par skolotāju un pionieru vadītāju, pēc tam atgriežas Liepājā. 1952-1958 pēc izglītības nodaļas norīkojuma strādā par Liepājas pionieru nama direktoru. 1953 iestājas Rīgas Pedagoģiskā institūta neklātienes nodaļā, valodu un literatūras fakultātē, to ar izcilību absolvē 1958.

1958 sāk strādāt Liepājas laikraksta „Komunists” redakcijā, V.L. pārziņā ir kultūras jautājumi, literārā lappuse, kā arī humora un satīras lappuse „Ventilators”. Liepājā V.L. dzīvo un strādā 32 gadus (1931-1963). Liepājas posma publikācijās izmantojis vairākus pseidonīmus, biežāk Ā. Beciņš un V. Rieksts. Ārēji atturīgs, izsmalcināts, ar lielisku humora izjūtu un nevainojamu valodas un stila izjūtu. Konsultējis daudzus jaunos Liepājas prozas autorus.

1963-1982 strādā par literārās nodaļas redaktoru laikrakstā „Lauku dzīvē”. 1986. gadā kļūst par pensionāru.

Ar literatūru aizrāvēs kopš bērnības. Daudz lasījis un savu pirmo stāstu uzrakstījis pirms skolas gaitu sākuma, prozu turpinājis sacerēt gan pamatskolas, gan ģimnāzijas gados. Pēc atgriešanās no armijas ar rakstīšanu nodarbojas jau nopietni. V.L. atstātajā literārajā mantojumā ir stāsti bērniem un pusaudžiem, apraksti, humoristiska proza, parodijas par vairāku prozaikņu rakstības stilu, kā arī detektīvprozu. 1959 uzņemts Rakstnieku savienībā.

Pirmais literārais tēlojums publicēts 1949 žurnālā „Bērnība”. V. L. vispirms pievērsies bērnu literatūrai, rakstījis īsos stāstus un tēlojumus („Teltis pie upes” (1958), „Pārbaude” (1959) u.c.). 60. gados iznāk aprakstu krājumi („Vienas gadskārtas lokā” (1965), „Zili zaļā romantika” (1966) u.c.), humoristiskās prozas krājums „Nelaimes auglis” (1968). Tapuši divi garie stāsti pusaudžiem – stāsts par Liepājas puikām „Virs miglas ir zvaigznes” (1967) un stāsts par Rietumkursas mežu puikām „Ķēdes loks” (1972). Labākie darbi apkopoti 60.jubilejas krājumā „Zili zaļā” (1986), kas ir arī atzīšanās mīlestībā zēnības un jaunības pilsētai Liepājai, tajā iekļauts stāsts „Trešais” un parodijas „Dēls iet pasaulē”. Pievērsies kriminālliteratūrai, populārākais ir detektīvstāsts „Nakts „Mežāžos”” (1976), kas tulkots igauņu, lietuviešu, krievu, angļu, slovāku, ungāru, čehu un ukraiņu valodās, pēc kura uzņemta rež. A. Krieva mākslas filma „Aveņu vīns” (1984). Stāsta norises vieta ir Kurzemes puses Apriķu meži.

70.-80. gados tapis apjomīgs dokumentāls autobiogr. darbs „Dzīvības koka smarža”, nav publicēts.

Lit.: Ezera, R. Retrokoncerts jeb laika pārbaudi izturējušie. No: V.Lagzdiņš. „Zili zaļā”, 1986; Kalve, A. Stabili turējies pie prozas. Diena, 1996, 6.IX; Riekstiņa, M. Parodiju rakstītājam jubileja. NRA, 1996, 31.VIII; Auziņš, A. Ogles zīmējumi. 1974, 57.- 62. lpp.

Anda Kuduma, 2016

Foto no Rakstniecības, teātra un mūzikas muzeja fondiem

Egons Līvs (īstajā vārdā Egons Gūtmanis, otrs pseidonīms - E. Svile, dzimis 1924 31 VIII Jelgavā miris 1989 1 IV Rīgā, apbedīts Rīgā Meža kapos) – rakstnieks, kinoscenārists, latviešu jūrniecības vēstures apzinātājs.

Dzimis dzelzceļnieka ģim. Mācījies Liepājas vakara tehnikumā (1940-42) un strādājis dzelceļa darbnīcās. 1942-45 bijis Latv. leģionā. 1945-50 – izsūtījumā Belamorkanāla nometnē un 1950 dien Sarkanajā armijā. 1950-64 strādājis Liepājas zvejas ostā (kuģu mehāniķis, dispečers u.c.)

Liepājas laikr. „Komunists” 1959 26 IV publicē pirmo stāstu „Cīruļu putenī”. Darbojies Liepājas Jauno autoru apvienībā, kā arī Latvijas jauno autoru semināros, dzejnieces M.Ķempes augstu novērtēts. Liepājas dzīves posma inspirācijas ir nozīmīgas E.L. radošajā darbībā. Liepājā top pirmie stāsti un tēlojumi par jūru un jūras ļaudīm, veidojas pastiprināta interese par visas Latvijas jūras piekrasti, Lejaskurzemes zvejniekciemem. 1965-69 bijis laikr. „Cīņa” speciālkorespondents Liepājā, rakstījis reportāžas par zvejniekiem (materiāli apkopotī krāj. „Vērts bij vīriem satikties”, 1966). No 1969 dzīvo Rīgā un nodarbojas ar literāru darbu. 1969-73 Rīgas kinostudijas Scenāriju redakcijas redaktors, 1973-74 RS prozas konsultants. RS biedrs no 1963.

Izdotas piecas stāstu grāmatas – „Selgas vīri” (1962), „Kapteinis Nulle” (1963), „Prelūdijs” (1964), „Vecā romantiķu pirts” (1968), „Pārnākšana” (1977). Populārākais E.L. sacerējums ir romāns „Velnakaula dvīņi” (1966), tas tulkots vairākās valodās, iestudēts teātros un ekranizēts.

Strādājot Rīgas kinostudijā, E.L. uzrakstījis ap 10 scenāriju, galvenokārt pēc paša stāsta motīviem „Kapteinis Nulle” (rež. L.Leimanis, 1964), „Rīta miglā” (rež. I. Krenbergu, 1967), „Meldru mežs” (ekraniz. 1971, grām. kinostāsts 1972), „Pirmā vasara” (ekraniz. 1974), „Tandēms” (per. 1974, stāsts 1977), „Lielā Jaungada nakts” (ekraniz. 1978), „Nakts bez putniem” (rež. G. Cilinskis, 1979), „Akmeņainais ceļš”, ekraniz. 1983, pēc V. Lāča rom.), „Parāds mīlestībā” (E. Kūļa stāsta ekraniz., 1984) u.c.

E.L. atstājis pierakstus par latviešu jūrniecības vēsturi, audioierakstos unikālas intervijas ar vecajiem jūras vilkiem. Latviešu zvejniecība un jūrniecība kļuva par viņa daiļrades mūža tēmu. Stāstos daudzkrāsaini un savdabīgi tēlota zvejnieku dzīve un darbs, ideāliem uzticīgi raksturi, liktenīgas kaislības, pilnskanīgas dzīves situācijas, meklēti cilvēku atsvešinātības cēloņi; vēstījums lakonisks, emocionāli tēlainis. Romāns „Velnakaula dvīņi” (1966) ir viens no spēcīgākajiem latv. padomju romāniem par 2. Pasaules kara traģiskajiem notikumiem un to lomu latviešu likteņos – uz kāda Kurzemes zvejnieku ciema sadzīves fona risinātas cilvēku izdzīvošanas problēmas 2. pasaules kara beigu posmā, psiholoģiski smalki zīmēti stipri, kaislīgi raksturi, kuri ekstremālos apstākļos spēj saglabāt cilvēcisko lepnumu, pašcieņu, tīras sirdsapziņas diktētu rīcības izvēles brīvību. Rom. darbības protovide un prototipi ir Jūrmalciems Lejaskurzemē un tā ļaudis. Rom. tulkots vairākās val., dramatisēts, iestudēts teātros (arī Liepājas teātrī), ekranizēts (filma „Jūtas”, Lietuvas kinostudija, 1968).

Mūža nogalē apzinājis bijušos un esošos latv. jūrasbraucējus un popularizējis seno latv. jūrniecības tradīcijas (public. piemiņas rakstus, rakstījis par Latvijas jūrnikiem un jūrskolām, ievadrakstus un komentārus dažādiem krājumiem utt.). Pēc nāves publicētas 80.gados sarakstītās atmiņas „Rēta lūpas iekšpusē” („Karogs”, 1990, 1, grām. 1992) par latv. leģionāru ceļu uz gūstekņu nometnēm pēc Vācijas kapitulācijas 1945 vasarā un dienasgrāmata „Skumji un rakstīt grūti” (Karogs, 1991, 1/2 - 3/4). Dzejoļi un vēstules apkopotas grāmatā „Asteru medus” (2000).

Izdotas vairākas prozas izlases – „Sliexsnis” (1974), „Viena diena uz labās, mīļās zemītes” (1983), „Skumjās rotaļas” (1984). Ar I. Bērsona, Ē. Hānberga un Ē. Kūļa gādību izdoti E.L. Kopotie raksti 4 sējumos (2004-2007).

Kopš 2010 Liepājā tiek pasniegta E.L. piemiņas balva „Krasta ļaudis” par labāko daiļdarbu, kā arī skolu jaunatnes literāro sacerējumu saistītu ar jūras un jūrniecības tematiku.

Lit.: L. Gudriķe B. Dialektika, raksturi, stils Egona Līva daiļradē. No: Karogs, 1967, 3; Egons Līvs par literatūru un rakstnieka darbu. [Sarunu pierakstīja V. Ķikāns]. Lit. un Māksla, 1974, 31.VIII; Sokolova I. Balsis, 1978; Kūlis Ē. „Pasveicini Rožu laukumam...”. Kurzemes Vārds, 1999, 31.VIII; Gūtmane E. Egona Līva dzīve dažos faktos un atmiņās. Līvs E. Asteru medus, 2000.

Anda Kuduma, 2016

Jana More (prec. Mihelsone; dzimusi 1939 30 VIII Ventspilī – mirusi 2004 I VII Ventspilī) - dzejniece.

Dzimusi strādnieka ģimenē. Vīrs Jānis Mihelsons ir liepājnieks, ģimenē izaudzīnāti divi dēli (Alens un Pēteris) un seši mazbērni. Gan tēvs, gan vīrs – kuģu kapteinis – bijuši saistīti ar jūru un zvejniecību. Māte līdzās profesionāliem dzejas konsultantiem bijusi pirmais un svarīgākais J.M. dzejas kritiķis un vērtētājs.

1961 beigusi Ventspils 1. vsk. 1961-63 strādājusi šīs skolas bibliotēkā. Visu mūžu dzīvojusi Ventspilī. Piedalījies Jauno autoru semināros 50.gadu beigās. Rakstnieku Savienības biedre no 1991.

Dzeju raksta kopš 13 gadu vecuma. Aktīvi iesaistījies Latvijas 50/60 gadu dzejas procesa norisēs, piedalījies jauno autoru semināros Rīgā, konsultējies pie dzejniekiem J.Sudrabkalna un M.Ķempes, īpaši M.Ķ. loma J.M. dzejnieces rokraksta pilnveidē ir nozīmīga. Ar M.Ķempi izveidojusies cieša draudzība un sarakste daudzu gadu garumā. Pirmos dzejoļus parakstījusi ar pseidonīmu Simona Selmere. Pirmā publikācija – dzejolis „Runča rudens” žurnālā „Liesma” 1959. Dzeja publicēta dažādos periodiskajos izdevumos – literārajā žurnālā „Karogs”, laikrakstā „Literatūra un Māksla” u.c., bet visvairāk reģionālajā laikrakstā „Ventas Balss”.

Izdoti 6 dzejas krājumi – „Jūras rudzi” (1967), „Sniegpulkstenīšu migla” (1972), dzejoļkrājums bērniem „Allis - pats!” (1972; veltīta dēlam Alenam)), „Jūrniekrozes” (1977), „Diānas loks” (1982), „Jāņuguns” (1990). Neatkarības gados sagatavota dzejas izlase „Brīvvalsts dzejoļu izlase” (2004).

J.M. ir dabas bērns savā dziļākajā būtībā, kas atspoguļojas dzejas tematikā un poētikā, kur galvenie atslēgas jēdzieni ir Dzīvais Dievs, Daba, Darbs, Cilvēks, kas tematiski visciešāk saistīti ar dzimto Ventspili un jūru. J.M. ir jūras dzejniece, jūras klātbūtne ir nozīmīga kā dzīvē, tā dzejā. Dzejā dominē ar jūru saistīti dzejas tēli – kuģi, kaijas u.c. Dominējošā stila iezīmes – piejūras pilsētas kolorīta reālistisks zīmējums, reizē sadzīvīstiska piezemētība un romantiska pacilātība. J.M. dzejā skan smeldze par laikmeta nedrošību un vēstures rata liktenīgo nenovēršamību, kas atbalsojas sievietes dvēselē. Tā ir reizē iekšēji dziļi izjusta pārdzīvojuma caurstrāvota un zemtekstā balstīta filozofiska pārdomu dzeja. 90 gados arvien jūtāmāk dzejā ieskanas reliģiski motīvi un intonācijas.

Lit.: L. Sudrabkalns J. Pamats ir labs. Literatūra un Māksla, 1959, 28.III; Aide I. Uzticīga jūrai, mīlestībai un Ventspilij. Ventas Balss, 1999, 19.VIII.; Gūža M. Jana More. Piemiņa. Helikons, 2004, septembris, 4(8), 53. lpp.

Anda Kuduma, 2016

Foto no Liepājas muzeja arhīva

Arturs Plaudis (pseidonīms Arturo Plaudini; dz. 1915 19 VII Cēsu apriņķa Kosas pagastā – miris 2004 Austrālijā Melburnā) - rakstnieks, grāmatu izdevējs un skolotājs.

1930 iestājies Rīgas skolotāju institūtā, pēc kura beigšanas no 1936 līdz 1944 bijis skolotājs vairākās Liepājas skolās. 1936 ar vēlākā profesora Alberta Jansona protekciju sāk strādāt Kristapa Allaža vadītajā Blaumaņa skolā. Vēlāk strādā Čakstes skolā un vācu okupācijas laikā bijis Liepājas Karostas Kalpaka skolas pārzinis un arī direktors (1941–1944).

No 1942 līdz 1960 uzturējies vēstuļu apmaiņā ar Jāni Jaunsudrabiņu.

1944 emigrējies uz Vāciju, 1949 izceļojis uz Austrāliju, dzīvo Melburnas tuvumā. Publicējis apceres un kritikas trimdas periodikā, vadījis J. A. Jansona piemiņas apgādu, kas izdod grāmatas vienkāršā apdarē nelielos metienos.

Sarakstījis grāmatu „Kaina bērni” (1975), kas pārstrādātā veidā ietverta piecu romānu ciklā, kura pirmajos sēj. „Kliedziens tumsā” un „Atplūdi” (abi 1984) ir asa sabiedrības kritika, turpmākajos rom. „Kalna māja” (1985), „Šķirtie” (1986), „Kalnciemieši” (1987) problēmu risinājums kļūst ideālistisks. Publicēts atmiņu krāj. ar kultūrvēst. nozīmi „Akcenti” (1978), „Pretmeti” (1979), „Kosas pagasts” (1981), „Dzimtenes grāmata” (1983). Vēstules no okupētās Latvijas, galvenokārt mātes rakstītās, apkopotas grāmatā „Mirusie apsūdz” (1976), kas public. arī angļu un vācu valodā. Kopā ar P. Ērmani izdevis autobiogrāfiju krāj. „Trimdas rakstnieki” (1-3, 1947), sakārtojis un rediģējis rakstu krāj. „Profesors Dr. phil. Jānis Alberts Jansons” (1977). A.P. apkopojis un izd. „Trimdas rakstnieku vēstules” (1-2, 1982). A.P. esejas publicētas krāj. „Silueti” (1982). Grāmatā „Reiz kas citādāk” (1978) sakopots cittautu humors. Tulk. S. Podoļinska „Pēdējais cēliens” (1980, par Krievijas norietu un sabrukumu 1905-18). Publicējis apceres un kritikas trimdas periodikā, vadījis J. A. Jansona piemiņas apgādu, kas izdod grāmatas vienkāršā apdarē nelielos metienos.

Liepājas dzīves gadi ir nozīmīgi A.P. radošajā darbībā. Liepājas spraigās kultūras dzīves aktivitātes tuvinājušas A.P. literāta darbam, kas trimdā top par viņa galveno dzīves saturu. A.P. Melnburnā izdotajā grāmatā „Pretmeti” visplašāk tēlota dzīve Liepājā, darbošanās pilsētas skolās un darbošanās pilsētas sabiedriskajā darbā. Tajā ir gan Liepājas skolu raksturojums, gan iztirzāti notikumi Rīgas skolotāju institūtā, asi kritizējot tā kazarmu garu un direkcijas agresivitāti pret audzēkņiem. Liepājā A.P. iedibina regulārus lit. sarīkojumus, aicinot rakstniekus arī no citām pilsētām. Lielākie sarīkojumi bijuši veltīti K. Krūzam un K. Skalbem. Liepājā viesojušies J.Medenis, V. Cedriņš, A.Eglītis un V. Strēlerte. A.P. apraksta arī latviešu valodas skolotāju kopas aktivitātes, kas, sākušās neatkarīgās Latvijas laikā, netika pārtrauktas pirmajā padomju gadā un turpinājās arī vācu laikā. Viens no pēdējiem kopas, kuru vadīja komercskolas latviešu val. skolotājs J. Stengrēvics, pasākumiem bijis veltīts Z. Mauriņas romānam „Dzīves vilcienā”. Grāmatā „Akcenti” publicēta eseja par Miķeli Pankoku, kura dzīves un darba apcerēšanai pievērsies jau tad, kad vēl nebija ziņu par tēlnieka gaitām Vācijā un Šveicē. A.P. ir viens no pēdējiem, kas Pankoku apmeklējis Jūrmalciemā.

Avīžu rakstos „Manas domas par Latviešu rakstniecību biogrāfijās” [„Nacionālā Neatkarība”, 1993]; „Komunistu nedarbs” [„Rakstnieka Vārds”, 1993] un „Vēstule no Austrālijas” [Brīvā Latvija, 1993] asi kritizējis biogrāfisko vārdnīcu „Latviešu rakstniecība biogrāfijās” (1992). Pārmēti atspēkoti A. Rožkalnes rakstā „Akmeņi aizkulisēs” [„Karogs”, 1993] un tādēļ A.P. vārds atkārtotajā „Latviešu rakstniecība biogrāfijās” (2003) izdevumā nav minēts. Sadarbojies ar Liepājas muzeja zinātnisko līdzstrādnieku Jānis Gintneru, 2002 dāvinājis Liepājas muzejam savu bibliotēku, arī ievērojamu naudas summu, par kuru izdota sīkformāta grāmatiņa J.Ginters, „Liepājas gadsimti” (2004).

Lit.: Ģintere, U. Arturs Plaudis darbojies Liepājā. Kurzemes vārds, 1995, 19.XII ; V.Anaparts Dzimtenes grāmata. Novadnieks [„Druvas” kult.vēst.piel.], 1995, VI; Vecgrāvis, V. "Vēss un tāls mirdz Dienvidu krasts". Karogs, 1992, 3; Liepiņš, J. Liepājas skolotājs. Helikons, 2005, marts 1(9)

Anda Kuduma, 2016

Foto no personīgā arhīva

Astra Rancāne (dzimusi Buka; 1954 16 XI Rucavā Pirkulu ciemā – 2007 17 X Ventspilī, apglabāta Pekneru kapos) – skolotāja, žurnāliste, rakstniece.

Dzimusi Toma un Katrīnas Buku ģimenē, ģimene ļoti reliģioza, īpaši māte. Tēvs bijis kurpnieks, bet māte mājsaimniece.

1962-1970 mācījusies Ģeistautu pamatskolā. 1973 absolvējusi Rucavas vidusskolu. Studējusi neklātienē žurnālistiku LVU Filoloģijas fakultātē, absolvē 1980. Visu mūžu strādājusi Sikšņu pamatskolā par latviešu valodas skolotāju. Aktīvi piedalījies skolas un Dunikas pagasta kultūras dzīvē. Vadījusi skolas avīzes redkolēģijas darbu, skolas dramatisko kolektīvu, organizējusi skolēnu ārpusklases radošās aktivitātes, stimulējusi jaunradi. Dziedājusi skolas kori, sieviešu vokālajā ansablī. Bijusi daudzu Dunikas pagasta kultūras pasākumu scenāriju autore, dzejas dienu organizētāja. Bijusi Dunikas pagasta Tautas nama vadītāja.

Rakstījusi dzeju, prozu, arī lugas. Dzejas publikācijas vairākos kopkrājumos un periodiskajos izdevumos, galvenokārt žurnālā „Helikons”. Vairāki dzejoļi ir pārtapuši dziesmās, ko komponējis Dunikā dzimušais mūziķis Renārs Juzups. A.R. sacerējusi vārdus vairākām himnām – Rucavas vidusskolas himnai, Rucavas un Dunikas pagastu himnām, kas spēcīgi raksturo dzejnieces dzimto sakņu un piederības apliecinājumu savai zemei.

Publicētas divas oriģinālgrāmatas. Romantiskais mīlas stāsts dienasgrāmatas formā „Cūkpieņu laiks” (1999) izdots apgādā „Liktenstāsti”. Autobiogrāfiskais vēstījums veidots no skolnieces Ievas Deksnas skatupunkta, atklājot 20.gs. 70 gadiem raksturīgās laikmeta iezīmes un konkrētajai vietai zīmīgos vaibstus. Tas ir liriski romantisks romāns par jaunības un skolas laika pārdzīvojumiem, mīlestību, ticību un cerību, padziļinātas intereses veidošanos par literatūru, teātri, pirmajiem literārajiem mēģinājumiem un saņemtajiem vērtējumiem, reizē konkrēta laika liecība par dzimtās

Rucavas, Ķāķišķes, Sikšņu, Grobiņas, Liepājas, Nīcas puses cilvēkiem, viņu gaitām, pārdzīvojumiem, ar atpazīstamu protovidi un prototipiem.

Pēc nāves izdota otra A.R. grāmata „Ja tas Vispār ir iespējams” (2008), kurā publicēta dzeja, tēlojums un pasaka „Ar zvaigzni pierē” (pasaka publicēta jau prozas izlasē „Ar sakņu sajūtu vējā” (2008)). Pasakā, tāpat kā lirikā tiek izstāstīts sāpīgs, bet gaišs stāsts par pašu autori – par to, kā būt brīvam un piederīgam reizē, kā saglabāt dvēseles tīrību un skaidrību. A.R. dzeju caurstrāvo dzimtās puses dabas un cilvēku, Dieva un visas pasaules mīlestība. Dievs, dzimtās zemes daba un cilvēki ir galvenie spēka avoti kā dzīvē, tā dzejā. Caur dzīves konkrētību, precīzu detaļu ieraudzījumu veidojas asociatīvi izvērsts plaša spektra poētisks pārdzīvojums, kur līdzās sāpes, skumjas un gaišs prieks, smeldze un nepārejoša laimes sajūta. Jūtama pašas autore un dzejas liriskā tēla saplūšana, pārdzīvojuma tēlam veidojoties no es perspektīvas. Līdzīgi kā prozā izteikti jūtams norišu un pārdzīvojuma autobiogrāfiskums, ko raksturo groda dzejas kompozīcija. Dzejā līdzās tradicionālā poētikā balstītām vārsēm rodami interesanti, oriģināli un nenovalkāti epiteti, salīdzinājumi, metaforas. Dzejas ritms un valodas plūdums ir melodisks – gan tradicionālā atskaņu sistēmā, gan brīvākās panta formās balstīts.

A.R. rakstījusi lugas un dramaturģiskus Tautas teātru vajadzībām. Vairākas lugas iestudētas Liepājas novada Tautas teātros, visvairāk Dunikas amatierteātrī (rež. L.Urbāne), kas turpina uzvest viņas lugas. Tajā iestudēti vairāki A. R. dramaturģiskie darbi, piemēram, „Pasaka”, „Kā vēja dzīti mākonīši”, „Kā vecais Zemītis pašu nelabo redzēja”, pēc brāļu Grimmu darbiem tapušais uzvedums „Vistas cepetis” u.c. Ne mazums interesantu skeču rakstīti skolēniem, lai izspēlējot palīdzētu apgūt mācību vielu. Par pamatu visbiežāk ņemta kāda pasaka, literārs darbs vai tā motīvs un pārvērsts lugā, piemērojot amatierteātra skatuvei un aktieru iespējām. Autore dramatiskajos tekstos atklājas kā laba cilvēku psiholoģijas un raksturu pazinēja, tos raksturo tiešums un laba humora izjūta. Spilgts piemērs tam ir pēdējais šā žanra darbs, oriģinālsacerējums, „Riktīgs seriāls jeb Dzimtas dārgumi”. Labā, precīzā valodā uzrakstīts stāsts par cilvēku attiecībām – dažādām paaudzēm, dažādām valodām, kurās ļaudis sarunājas, par vērtībām.

Lit.: Belta D. Būt brīvai un reizē piederēt. Kultūras Pulss.
<http://www.liepajniekiem.lv/zinas/kulturvide/kulturas-pulss/but-brivai-un-reize-piederet>

Anda Kuduma, 2016

Arnolds Reimanis (dzimis 1925 22 XI Pāvilostā – miris 1997 15 XII Pāvilostā) – kultūras dzīves organizētājs un aprakstītājs, rakstnieks.

Dzimis Pāvilostā vectēva celtā namiņā pie jūras strādnieku ģimenē, tēvs Rūdolfis – kurpnieks un seglinieks, māte Ilze – jaunībā kalpone, vēlāk zivju fabrikas strādniece. A.R. bērnību pavadījis pie jūras, vasarās gājis ganos.

Līdz 1940 mācījies Pāvilstas pamatskolā. Vēlāk mācījies Kuldīgas vidusskolā, pabeidzis tur 9.klasi. Strādājis dažādus darbus – bijis izpalīgs, zivju fabrikas strādnieks, būvstrādnieks, kūdras racējs, krāvējs u.c. 1946-1950 dienējis Padomju armijā Igaunijas pusē. Uzdienējis par jefreitoru. Pēc armijas atgriezies dzimtajā Pāvilostā un veicis dažādus amatu pienākumus – bijis Sakas spirta dedzinātavas transporta daļas un noliktavas pārzinis, zvejnieku kolhoza „Dzintarjūra” (vēlāk „Boļševiks”) Pāvilstas nodaļas kultorgs, normētājs, drošības tehnikas inženiera pienākumu izpildītājs, saimniecības daļas vadītājs. Veicis virkni sabiedrisko pienākumu. Bijis mākslinieciskās pašdarbības dalībnieks, spēlējis teātri u.c. Pāvilostā nodibinājis ģimeni, ir dēls un meita.

Kopš zēna gadiem bijusi interese par literatūru un rakstniecību. Vienmēr nēsājis līdzī burtnīcu un zīmuli, kur izdarīt kādas piezīmes, skicēt redzēto un piedzīvoto. Publicēties sācis 50 gados. A.R. raksti, korespondences, tēlojumi, feļetoni, arī dzeja publicēta Liepājas rajona un republikas laikrakstos. Lit. sacerējumi publicēti arī literārajā žurnālā „Karogs” un jauno autoru almanahā „Jauno vārds” (1960/61).

Iznākušas trīs prozas oriģinālgrāmatas – „Sarkano magoņu krastā” (1964), „Āķgala vīri nāk” (1967), „Ceļa dziesmas atbalsis” (1970). A.R. prozas sacerējumi dziļi sakņojas reālajā dzīvē un izaug no konkrētas vides, saistīti ar konkrētiem notikumiem un cilvēku likteņiem, atklāj paša autora spēcīgo sakņu izjūtu dzimtā novada atspoguļojumā. Pirmā grāmata atspoguļo Labraga vasaras nometnē esošo bērnu pārgājieni no nometnes līdz Pāvilstai ar paša autora daļību. Savdabīgais ceļojuma apraksts ietver plašu izziņas materiālu par dzimto pusi un cilvēkiem. Darbs prēmēts literārajā konkursā un kritikas labi novērtēts. Krājumu „Āķgala vīri nāk” veido jau periodikā publicēti teksti. „Ceļa dziesmas atbalsis” ir interesanta un saistoši uzrakstīta aprakstu grāmata, kam pamatā pāvilstnieku ceļojums uz Aizkarpatiem 1965 augustā, kuru vadīja A.R.

Plašs materiāls palicis npublicēts un plašākai publikai nezināms. Rakstījis memuārus.

Lit.: Birzniece, M. Atcerēsimies Arnoldu Reimani. Helikons, 2006, janvāris 1(11), 60.-61.lpp.

Anda Kuduma, 2016

Publicitātes foto

Rudzīte Katrīna, arī Kuduma Katrīna (1991. 25. IX Liepājā) – dzejniece.

Mācījusi Liepājas 1. ģimnāzijā un Liepājas Vakara (maiņu) vidusskolā. Studē kultūras un sociālo antropoloģiju Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātē (kopš 2014). Rakstījusi blogu par dzīvi ar redzes invaliditāti.

Pirmais un pagaidām vienīgais dzejoļu krājums “Saulesizplūdums” (2014), kura dzejoļi tapuši 2010–2014. Krājuma redaktors Jānis Rokpelnis: “Katrīnas Rudzītes dzeja ir cauraugusi pilsētu. Fiziski, garīgi, dvēseliski. Nenošķirami. Ne miņas no kokainas prātniecības. Tikai patiesas ainas un patiesi lidojumi. Un mīlestības piegārša visam.” K. R. dzeja lielākoties ir asociatīvi poētiska, rakstīta no poētiskā “es” pozīcijām. Galvenie tēli ir pilsēta, ko “vieglāk uztvert kā nenoteiktu, drīzāk iekšējās, nevis reālās pasaules ģeogrāfijai un topogrāfijai piederīgu vidi” (Arvis Viguls), nakts un tumsa, kas nevis paslēpj, bet izgaismo atkailinātās dzejas “es” izjūtas un sāpes.

Publicējusi dzeju un literatūrkritiku arī žurnālā “Karogs”, laikrakstos “Kultūras Forums” un “Kultūras Diena”, interneta portālā “Satori”. K. R.: “Rakstīšana ir dabisks pašizpaušmes veids.”

Piedalījusi Iesācēju autoru seminārā, “Literārās akadēmijas” prozas meistardarbniecībā.

2015 saņēmusi Latvijas Literatūras gada balvu kategorijā “Spilgtākā debija”.

Par sevi K. R. saka: “Mani interesē dzīve.”

Literatūra

Puķe, Ieva. Asredzīgā. *Ir*, 01.04.2015.

Semerova, Lāsma. Skatoties no augšas. www.ubisunt.lv

Viguls, Arvis. Pieradinot asmeņus. www.satori.lv

Sigita Ignatjeva (2016)

Foto: Modris Helds

Valentīns (īstajā vārdā Rinalds Eglītis; recenzijas rakstījis ar pseidonīmu Ruslans Abgunovs, 1979. 22. XII Liepājā) – dzejnieks, literatūras un kultūras procesu apskatnieks un organizētājs.

1998 absolvējis Liepājas 1. vidusskolu. 1998 -2004 studējis Liepājas Pedagoģijas akadēmijā. Ieguvis vizuāli plastiskās mākslas skolotāja kvalifikāciju.

2004-2008 strādājis dažādus darbus – par vizuālās mākslas skolotāju A. Spāga Dunalkas pamatskolā (2004-2005); Liepājas teātrī par skatuves meistarā (2005-2006); žurnālistu, pastnieku u.c. 2012-2016 darbojies Latvijas Rakstnieku savienības Liepājas birojā; projektā „Piejūras pilsētu literārā akadēmija” koordinējis reklāmas veidošanu un dalībnieku aktivitātes; Piejūras pilsētu literārā izdevuma „Vārds” Web lapu izstrāde un administrācija soc. tīklos www.draugiem.lv/vaards un www.facebook.com/vaards; Egona Līva piemiņas balvas „Krusta ļaudis” Web lapu izstrāde un administrēšana.

Piedalījies dažādos radošajos kultūras projektos. 2002- 2003 bijis Liepājas radošo mūziķu un literātu kluba „Helikons” žurnāla „Helikons” galvenais redaktors un mākslinieks. 2004-2006 darbojies kultūras un informācijas centra K@2 projekta grupā „Dzejnieku namiņš Karostā”. Līdzdarbojies nozīmīgu Kurzemes un Liepājas kultūras un literatūras projektu organizēšanā. Bijis jauno autoru dzejas publikāciju un dzejas krājuma redaktors. 2003 piedalījies jauno autoru seminārā.

Raksta dzeju, prozu un recenzijas par literatūru. Dzeja publicēta dažādos periodiskajos izdevumos – laikrakstos „Kultūras Forums”, „Latvijas Avīze”; „Kurzemes Vārds”, „Kursas Laiks”, „Ventas Balss”, žurnālos „Helikons”, „Vārds”; portālā www.satori.lv. u.c.

Dzeja publicēta vairākos kopkrājumos un dzejas izlasēs – „Liepājnieku smilšu rausis” (1999),; „Vētru strīpa” (2001); „Mūsu acu vārdi” (2002); „Skanošs kā sudrabs ir mūsu laiks” (2014); „Tur dzimušais” (2015).

Dzejai raksturīga izteikti asociatīva tēlainība, bezpieturzīmju brīvais pants. Emocionālā un intelektuālā elementa sintēzē veidojas dzīva dzejas sajūta, kur liriskā

tēla pārdzīvojums izšķīlas no ikdienas vērojuma un precīzu detaļu tvēruma, veido paplašinātu dzejas laiktelpu. Dzejas mākslinieciskajai sistēmai raksturīgs vizionārisms un sirreālistiskas ievirzes poētika, kas balstīta svaigās un oriģinālās metaforās un salīdzinājumos. Liriskā dzejas tēla vientulības un zināmas skepses izjūtu konfrontē īstas un patiesas mīlestības meklējumi un apliecinājums.

Anda Kuduma, 2016

Foto no personīgā arhīva

Aivars Kārlis Vindavs (pseidonīms Aivars Vents, dzimis 1933 28 I Liepājā – miris 2004 1 XI, apglabāts Liepājas Centrālkapos) – dzejnieks, prozaiķis un feļetonists, sabiedriskais darbinieks.

Dzīvesbiedre Ingeborga Vindava bijusi Liepājas 1.vsk. mūzikas skolotāja. Ģimenē divi dēli – Uldis un Jānis, mazdēls Miķelis.

Mācījies Liepājas Blaumaņa pamatskolā.

Ieguvis stūrmaņa diplomu, braucis jūrā uz zvejas kuģiem Latvijas piekrastē. Ironiski kritiskās attieksmes un darbību dēļ pret padomju režīmu nav saņēmis atļauju doties tālākos ārzemju jūras braucienos. Vairāk kā 20 gadus strādājis Liepājas Cukurfabrikā, veicis sezonas darbus.

Jaunībā aktīvi nodarbojies ar sportu, 40.g. beigās bijis Latvijas jaunatnes un Liepājas rekordists vidējo distanču skriešanā.

Muzikāli apdāvināts, kaut nav apguvis muzikālu izglītību, spēlējis dažādus mūzikas instrumentus: akordeonu, vijoli, ģitāru, klavieres, komponējis dziesmas pats ar saviem vārdiem. 50-60.g. Liepājā populāra bija viņa dziesma „Liepājas tango”. Vadījis dažādus saviesīgus pasākumus, dziedājis dažādos ansambļos, dažādās vietās. Par dzīves kredo jeb pamatu uzskatījis labestību, humoru un mūziku.

A.V. bijis ar labu humoru apveltīts cilvēks, kam piemītis talants kļūt par sabiedrības dvēseli. Humoram A.V. dzīvē bijusi īpaša loma, to uzskatījis par dzīves sāli. Kā humorists, feļetonists ar pseidonīmu Aivars Vents vairāk nekā 25 gadus publicējis humora un saīras žurnālos „Dadzis”, „Dadža kalendārs” un citos izdevumos. Feļetonos un humoreskās izceltas cilvēka dabas komiskās puses, dažādu sadzīves pārpratumu izraisītas traģikomiskas situācijas, dzīves un sabiedrisko norišu pretrunīgā daba, problēmas, dažkārt visai asa sociāla kritika.

Sacerējis arī pasakas, stāstus un dzeju. Tie pārsvarā publicēti vietējos rajona un Liepājas pilsētas periodiskajos izdevumos „Kurzemes Vārds”, „Kursas Laiks”, „Helikons” u.c. Darbojies Liepājas literātu un radošo mūziķu klubā „Helikons”. Bijuši vairāki autorvakari, kurus pats arī vadījis – lasījis savus literāros sacerējumus un

mužicējis. A.V. īsprozā atklājas vispārcilvēciski aktuāli jautājumi, cilvēku savstarpējās attiecības, paša pārdzīvotais saistībā ar dabu. Pāri visam atklājas dabas mīlestība (mūža nogali A.V. pavada savās lauku mājās Sakas pagasta Upsēdes „Brūklenājos”).

A.V. dzejā dominē liriskas notis, galvenās tematiskās līnijas saistās ar dzimtās Lejaskurzemes puses vietām, cilvēkiem un dabu. Dabas mīlestība jūtama arī intīmajā lirikā ar smalki veidotām dabas ainavām, kas sasaucas ar norisēm cilvēku dzīvē, atspoguļo dziļi personiskus, intīmus pārdzīvojumus. Ieskanas eksistenciāli motīvi par cilvēka dzīves ritējumu, paaudžu pēctecību un saiknēm („Vecmāmiņai”, „Mazdēlam” u.c.). Ir vairāki vēltījumdzejoļi dzimtās puses vietām (Liepājai, Vērgalei u.c.) un ļaudīm. Arī dzejā ieskanas pa satīriskai notij („Ļeņins” u.c.). Dzejai raksturīgs viegli plūstošs ritms, izteikta muzikalitāte, tradicionāla atskaņu sistēma un poētika.

A.V. ir vairāku Liepājas Brāļu draudzes dziesmu vārdu autors. Tautas atmodas gados bijis aktīvs sabiedriska darbinieks, piedalījies Vides Aizsardzības Kluba un Tautas Frontes dibināšanā, bijis TF Liepājas nodaļas valdes loceklis. 1988 18. janv. vadījis mītiņu un Latvijas sarkanbaltsarkanā karoga pacelšanu virs V. Lāča Liepājas Valsts pedagoģiskā institūta.

Lit.: <http://aivars.vindavs.lv/>; Imbovica I. Humors - tā ir dzīves sāls. <http://www.kurzemesvards.lv/lv/laikraksts/numuri/1998/02/13/?p=6>; Tauriņš E. Aivars Vindavs. Helikons, 2005, marts 1(9), 9. lpp.

Anda Kuduma, 2016

Foto no personīgā arhīva

Žuravska Dzintra (dzimusi Poga; 1939 13 I Rīgā) – rakstniece, kultūras darbiniece.

Dzimusi piecu bērnu ģimenē. Dz.Ž. bērnība pagājusi Talsu rajona Abavas ciema „Dižgriķos” (tagad Talsu novada Valgales ciems). Tēvs studējis agronomiju, bijis lauksaimniecības speciālists, kara laikā slēpies Kurzemē no iesaukšanas leģionā. No mātes puses rada Birzniekam Upītim.

Mācījusies Zūru pamatskolā un Ventspils 1. vidusskolā. 1957 beigusi Sabiles vsk., 1962 LVU Vēst. un filol. fak. Latviešu val. un lit. nodaļu. Precējusies, ģimenē izaugusi meita Ina (1965).

Strādājusi par skolotāju Mērsraga astoņgadīgajā skolā. 1962-1971 bijusi Mērsraga kultūras nama mākslinieciskā vadītāja. 1972-1988 strādājusi par Rojas vsk. Bibliotekāri.

Literārā jaunrade aizsākusies jau skolas laikā. Rakstījusi dzeju un prozu. Publicējusies dažādos periodiskajos izdevumos, visvairāk laikrakstā „Talsu vēstis”. Piedalījies daudzos literāros konkursos un saņēmusi godalgas.

Pirmā publikācija – dzejolis „Vīnogas” Tukuma raj. laikrakstā „Sarkanā Kandava” 1957.30.V. Izdoti vairāki dzejas krājumi „Jūras noburtais” (1976), ASV „Piemares vējos” (1993), „Balto spārnu ēnā” (2015)

Tapuši vairāki īsprozas sacerējumi – garais stāsts par divu pusaudžu draudzību „Meža sonāte” (1979), dokumentāls apraksts „...kā pasaules vidū” (1984), garais stāsts jaunatnei „Maksa par nodevību” (1989; godalgots prozas konkursā „Skola, ģimene, darbs”) – par dezertējušo latv. leģionāru grupas likteni Kurzemē; stāstu krājums bērniem „Dzeguzēns” (1997); dok. apraksts par diriģentu un komponistu Z.Lindi „Pusvārdā pārtraukta dziesma” (1997); stāstu krājums „Piečzuburis” (2013).

Piedalījies Pasaules un Eiropas Neredzīgo savienības organizētajā Starptautiskajā eseju konkursā Braila rakstā 2007 un saņēmusi galveno balvu par eseju „Gaismas pielietā tumsā”.

Sarakstīti vairāki romāni. Romānu dielgija „Nolādēto ciems” un „Karū krustcelēs” 1999 godalgota žurn. „Karogs” un R. Gerkena rom. konkursā.

Dz. Ž. mūža darbs ir Kurzemes līča zvejnieku paaudzēm veltītais 7 romānu cikls „Skarbajā krastā” (2007-2011), par ko saņēmusi Egona Līva literāro prēmiju „Krusta ļaudis”. Dz. Ž. romānu ciklā cauri ļaužu likteņiem atklājas zvejnieku paaudzes Kurzemes līča piekrastē no 19. gs. līdz mūsdienām. Iznākuši romāni „Cietsirdīgās spēles” (2003), „Izcirtumā dzērves kliez” (2012), romāns „Labirinta sindroms” (2016), „Kad bumerangs atgriežas” (2016) u.c.

Dz. Ž. prozas sacerējumu plašā tematika atspoguļo dzīves laikā uzkrāto pieredzi – grūtajā bērnībā pārdzīvoto, pusaudžu gados novēroto, braucot kopā ar ģimeni pa visu Kurzemi, iepazītie cilvēki un viņu likteņi, izziņātie arhīva materiāli un vēstures liecības. Romānos un stāstos atklājas precīzs vēstures atspoguļojums dažādos laika griežos, risina asas morāli ētiskas problēmas – par glēvulību un nodevību, garīgu izturību un godīgumu, par cilvēku izdarītajām kļūdām, par ko bieži nākas atbildēt.

Dz. Ž. dzeja, stāsti, tēlojumi un apraksti cieši saistīti ar Piemāres novadu, tā ļaudīm un viņu likteņiem. Daudzi dzejoļi pārtapuši dziesmās (piem. Ē. Ķīģeļa komponētā „Līvu” dziesma „Svētelis”).

2006 valdības apbalvojumu — Atzinības krusta Lielo Sevišķās pakāpes Goda zīmi.

Lit.: L. Heislars H. Piejūras dziesmas. Karogs, 1977, 9; Daugmalis V. Cilvēki? Tomēr mežs. Lit.un Māksla, 1980, 8.VIII; Mans literārais kredo ir izcelt gaišo: [Saruna ar Dz.Ž.] / Pierakst. M.Balode. Banga, 1997, 25.IV; Skromule S. Dzintra Žuravska. Talsu novada literāti. Talsi, 1998.

Anda Kuduma, 2016